Ն· 1112 — 1881 ԱՊՐԻԼ 30 ԲԼՈՒՇՇԼՈՒՀ — ՏԵՐԵՍԻՆՃԻՒ ՄԷՋ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԸԱԹԼԱՐԸ
Մէ.ճիտիյէ 20 ղրուշտան
ԹՈՒԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ
Պիր սէզէլիք . . . 200 ղ.
Ալթը այլըգ . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՒՆ
Բոլչա իլէ իրսալ օլունճաղլար իչիւն
Պիր սէզէլիք . . . 230 ղ.
Ալթը այլըգ . . . 120 »
Մէ.ճիտիյէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՐԷՄ

ՄԷՎԱՏՏԷ ԲՕԼԻՍԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՍՊԻՏԱԿԻՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒ ԷՊՏԻ ԳԱԶԷԹԱՆ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԱԹԼԱՐԸ
Պէհէր սաթրրը իչիւն
1 վէ 2 վէ 3 իւնճի սահիֆէ 5 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ,
2 մէ 3կ նճնու սահիֆէյէրէ 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »
Չիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։
Մէվատտը նաֆիայա տայիր պէնսլէր մէճմանէն գապուլ օլունճաղ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայաճագ։
Մէ.ճիտիյէ 1 ղրուշ

Իսարէխանէսի վէ մաթպասաը, Սթամպօլոյա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոքաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեֆֆիյէի մէվատտո հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեֆֆիյէի մէքեաթիպին տախի անըն նամբնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 30 ԱՊՐԻԼ

ՀԱԼԸ ՀԱՅԶԸՐ

Ագըպէթ՝ սիւֆէրա իլէ Օսմանլը՝ մուրախասալարը իճթիմա իտու

ԽԻԻԼԱՍԱԻ
ԱՀՎԱԼԸ ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ

Ումումի բօլիթիգա ահվալի բէք սաքին պիր հալտէ կէօրիւնիյօր իսէ տէ, մէմուլ իթմէյիզ քի, իչ թարաֆը տախի տըշ թարաֆը գատար սաաէ վէ խալիս օլսուն։

Պու սուքիւթ վէ սուքիւնէթ տէնիզի իչինտէ հէր քէօյն տըգգաթընը ճէլպ իտէճէք սուրէթտէ պիր տալկա կէօրիւնիյօր իսէ տէ, օ տա չիւպհէսիզ Թունուզ մէսէլէսի տիր։

Ընճագ պու մէսէլէյէ տախի տէվլէթլէրին քեաֆֆէսի վէ հաթթա էն զիյատէ զիմէտտաըլ վէ րագիպ պուլունան Իթալիա պիլէ ուզագտան սէյիրճի կիպի պագըպ գալըշմագտա տըրլար։

Պիլէմէյիզ քի, Թունուզըն Ֆըրանսա թարաֆընտան զապթը հագգընտա տէվլէթլէր պէյնինտէ րիվայէթ օլունտուղու ուզրէ պիր իթթիֆագը խաֆի՞ մի վար տըր, եօգսա պու մատտէ եվվէլտէն մուշիւնիւլմիւշ օլմագսըզըն հէր տէվլէթին մէնաֆիինէ մուվաֆըգ կէլտիյի իչի՞ն մի քիմսէ սէսինի չըգարմագ իսթէմէյիյօր Ֆըրանսայա մէյտանը աչըգ պըրագըյօրլար։

Իթալիատան սօնրա Թունուզա զիմէտտաըլ օլան վէ օրատա մէնաֆիի պուլունան տէվլէթ՝ Ինկիլթէրրա օլուպ, Լօնտրա գապինէթօսու էօթէտէն պէրու Թունուզտա Րօմա վէ Բարիզ գապինէթօլարընըն իճրաի բէգապէթ իթմէքտէ պուլունմուշ տըր։

Պունուն իչիւն էն զիյատէ թէաճճիւպ օլունաճագ չէյ Ինկիլթէրրանըն պու պապտէ սէս չըգարմայըպ Ֆըրանսայը հարէքէթինտէ սէրպէստ պըրագմասը տըր։

Թունուզը Ֆըրանսայա պըրագմագ պիր իթթիֆագը խաֆինին աքհէթի վար իսէ, օ իթթիֆագըն Ինկիլթէրրա իլէ Ֆըրանսա արասընտա պուլունմասը իհթիմալէ բէք գարիպ տիր։

Վագըա Ինկիլթէրրայա՝ Ֆըրանսանըն իթթիֆագ վէ մուհապպէթինի զայի իթմէք էվլէմտէյիյլէ, պու մուսաատէսի պիր մուտարա տախի աատ օլունապիլիր իսէ տէ, Ինկիլթէրրա կիպի էն քիւչիւք մէնաֆիի իչիւն էն պէօյիւք թէհլիքէլէրի կէօզիւնէ ալմայը ատէթ իտինմիչ պիր տէվլէթին՝ մահզա Ֆըրանսայը մէմնուն իթմէք վէ Ֆըրանսանըն մուհապպէթ վէ իթթիֆագընը զայի իթմէմէք իչիւն Թունուզտաքի մէնաֆիինտէն էլ չէքիպ վէ բէգապէթ հըսսիյաթընը պէր թարաֆ իտիպ Ֆըրանսըզ բօլիթիգասընա մէյտանը աչըգ պըրագմասը տա բէք մէմուլ տէյիլ տիր։

Խուսուսիյլէ քի Իթալիա իլէ տէվլէթը Օսմանիյէ թարաֆընտան օլունան չիտտէթլի բրօթէսթօ, լարա Լօնտրա գապինէթօսու թարաֆընտան տախի պիր սէօզ իլավէ օլունմուշ օլա իտի, չիւպհէսիզ Ֆըրանսա պէօյլէ պիր հարէքէթէ թէչէպպիւս իտէմէզ իտի։

Պիր թարաֆտան պուրալարընը տուշիւնիւպ, պիր թարաֆտան տա Ինկիլթէրրանըն հէր թարաֆտա մէսէլէլէրինի գարաթմայա միւսարաաթ իթմէսինի վէ խուսուսիյլէ Աֆղանիսթան մէսէլէսինի պէօյլէ զիյանլըր իլէ վէ Աֆրիգայի Ճէնուպի մէսէլէլէրինի բէք չօգ ֆէտաքեարլըգլա վէ ատէթա հէքսինի խասիմլէրինին մէնֆաաթընա օլարագ գարաթմասընը տէրխաթըր իտէր իսէք, Ինկիլթէրրանըն պաշգա պիր իչ իչիւն հագըրլանմագտա օլտուղունը իսթիտլալ իտէպիլիրիզ։

Սաիր տէվլէթլէրէ կէլինճէ, օնլարըն պու իչէ ուզագտան մէսէլէրճի կիպի պագմալարը թապիի տիր։ Իթալիայը պու սըրատա սայմագ իսթէմէյիզ, չիւնքի Իթալիանըն պու մէսէլէտէ ուզագտան պագմասը մահզա Թունուզտա Ֆըրանսանըն գուվվէթինէ զալիպ կէլէճէք պիր գուվվէթէ մալիք օլամամասընտան իլէրի կէլիյօր։ Իթալիա պու իչէ գայըսըզլըգ նազարը իլէ պագմայօր, պիլագիս ըրիւքէյինին եաղլարը էրիմէքտէ տիր։ Լագին նէ եաբաճաղընը պիլմէյօր։

Ալէմանիա՝ պու մէսէլէնին Ֆըրանսայը պիր թարաֆտան Իթալիա իլէ վէ պիր թարաֆտան տա տէվլէթը Օսմանիյէ իլէ պօզուշտուրմագտա օլտուղունը քէմալը մէմնունիյէթլէ կէօրմէքտէ օլտուղունտան, պու պապտէ հիչ պիր տէյէճէյի օլամայաճաղը չիւպհէսիզ տիր։

Ալէմանիա՝ Ֆըրանսա իլէ պիր կիւն մուհարէպէյէ կիրիչիր իսէ, Լաթինլիք միւնասէպէթիյլէ Իթալիա ասքէրինին տախի Ֆրանսըզ ասքէրի իլէ պիրլիքտէ կէօրմէյի հիչ արզու իթմէտիյինտէն, էօթէտէն պէրու Իթալիայը այըրմայա սայ իթմէյի պիր մէսլէք իթթիխազ իթմիչ իսէ տէ, չիմտիյէ գատար Իթալիայա գազանտըրաճագ քէնտիսինի միւճաէնիգ պուլունտուրմուշ օլտուղը հալտէ, պու տէֆա մատտէթէն տէյիլ իսէ մանէն զիյանա ուղրայարագ պըրըտըղընը մէմնունիյէթլէ կէօրմէքտէ տիր։

Ավուսթրիա՝ վագըա, Իթալիանըն Թունուզտան գաթի իւմիտ իթմէքլէ օրատան իթտիյի զիյանը հուտուտը չըրմալըյէսինտէն վէ Ատրիաթիգ սէվահիլինտէն գազանմայա չալըշմասընտան գօրգուեօր իսէ տէ, հէր հալտէ պունուն տախի խասմինին մահզուն օլմասընտան վէ խուսուսի իլէ Ֆրանսա իլէ պօզուշմասընտան մէմնուն օլաճաղընտա չիւպհէ եօգ տըր։

Րուսիանըն Թունուզտա հիչ պիր մէնֆաաթ վէ մէտխալ վէ միւնասէպէթի օլմայուպ, Թունուզ Րուսիայա կէօրէ բէք ուզագ պիր եէր իսէ տէ, օնուն տախի պու իշտէ թէսավվուր իտէպիլէճէք իքի մէնֆաաթը վար տըր։ Պիրի՝ Ալէմանիա վէ Ավուսթրիանըն իթթիֆագընա գարշը Ֆըրանսա իլէ միւթթէֆիգ պուլունմագ արզուսը վէ իքինճիսի՝ Ֆըրանսա իլէ տէվլէթը Օսմանիյէ արասընտաքի միւնասէպաթը տօսթանէի գաթիյէնին բէք ու իզալէսիյլէ, Շարգ մէսէլէսինտէ տախի Ֆըրանսանըն Րուսիա իլէ հէմֆիքր վէ հէմմէսլէք օլմասը նիյէթի տիր։

Իչթէ պու իքի մագսատ մէյնի, Րուսիանըն տախի Ֆըրանսանըն Թունուզտաքի հարէքէթընը թագտիր իթմէքտէ օլաճաղը չիւպհէ եօգ տըր։

Հէր նէ գատար քի Րուսիա Ավուսթրիայա գարշը Իթալիանըն իթթիֆագընը տախի թահգիր իթմէզ վէ աղ կէօրմէզ իսէ տէ, Իթալիանըն իթթիֆագընը գազանմագ իչիւն, Ֆըրանսանըն իթթիֆագընը զայի իթմէյէ հիչ պիր վագթ րազը օլամազ։ Խուսուսիյլէ քի, Թունուզ մէսէլէսինտէ պիթարաֆ տուրմագլա, Րուսիա՝ Իթալիանըն հիչ պիր վագթ խուսումէթինի գազանմազ։

Հէր հալտէ պու մէսէլէնին էվրօբաճա էն պէօյիւք թէհլիքէսի՝ Իթալիանլարըն Ֆըրանսըզլարա գարշը ֆէվգէլատէ հըսսիյաթը խասիմանէսինի ույանտըրմասը տըր։

Հագիգաթէն ճինսիյէթճէ գարտաչ օլան պու իքի գավմ արասընտա բէք գօլայ վէ բէք ազ վագըթտա րէֆ վէ իզալէ օլունամաեաճագ տէրէճէտէ պիր խուսումէթ վէ բէգապէթ օլուպ, Իթալիանլար չիմտիքի հալտէ հիտտէթ վէ ղազապլարընը եուտուպ, սուքիւթ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ իսէլէր տէ, էլլէրինէ ֆուրսաթ կէչինճէ, Ֆըրանսանըն ալէյհինտէ պուլունմագտան իճթինապ իթմէեէճէքլէրինտէ չիւպհէ եօգ տըր։

Վագըա, մէսէլէնին տէվլէթը Օսմանիյէյէ աիտ օլան ճիհէթի տահա միւհիմ իսէ տէ, պու մէսէլէտէն տօլայը Ֆըրանսըզլարըլա Օսմանլըլար արասընտա՝ Ֆըրանսըզլարըլա Իթալիանլար պէյնինտէ հասըլ օլան խուսումէթէ միւշապիհ տէրին վէ տաիմի պիր խուսումէթ հասըլ օլմասը մէմուլ օլմայուպ, եալընըզ մէսէլէ տախի զիյատէ գարըշըգ միւշքիլէճէք, վէ պէլքի Շարգ մէսէլէսինի պիր գաթ տահա գարըշտըրաճագ տըր։

Իչթէ, Թունուզ մէսէլէսի պու գատար էհէմմիյէթլի իլէ պէրապէր, ումում բօլիթիգայը գարըշտըրմամըշ, եալընըզ պիր քէնարընտա թէսիրի հիսս օլունմագտա, վէ սաիր թարաֆլարընտա իսէ պիր սուքիւնէթը թամմէ կէօրիւնմէքտէ տիր։

Րուսիա իմբէրաթօրունուն թէպէտտիւլի ուզէրինէ հասըլ օլմուչ օլան չիւպհէլէր վէ թէլաշլար թէմամը իլէ պէրթարաֆ օլուպ, Րուսիանըն կէրէք տախիլի վէ կէրէք խարիճի բօլիթիգասընճա չիմտիլիք պաշգաճա պիր թէպէտտիւլ մէմուլ օլմատըղը անլաչըլմըշ տըր։

Րուսիա իլէ Ալէմանիա արասընտա էնիտէն գուհուր իտէճէկի մաղնուն պուլունմուշ օլան հըսսիյաթը խասիմանէնին եէրի կէօրիւլմէտիկի կիպի, պունուն խիլաֆընտա օլարագ, էնիտէն պիր իթթիֆագը միւսէլլէս, խուսուսիյլէ իւչ Շըմալ իմբէրաթօրլարը արասընտաքի իթթիֆագըն թէճէտտիւտի հագգընտա վագը օլան րիվայէթլէրին տախի աըլը չըգմամըչ տըր։

Րուսիա իլէ Ինկիլթէրրա արասընտաքի մուհապպէթ վէ մուվաֆագաթը էֆքեար ինքեար օլունամագսա տա, պու միւնասէպաթ Մ. Կլատսթօնուն՝ Ինկիլթէրրա գապինէթօսունուն րիյասէթինէ կէլտիկի կիւնտէն պէրու կէօրիւնմէքտէ օլուպ, Րուսիա իմբէրաթօրունուն թէպէտտիւլի ուզէրինէ պու միւնասէպաթտա պիր կէօնա թէպէտտիւլ վէ եա իչթիտատ կէօրիւլմէմիչ տիր։

Րուսիա իմբէրաթօրը ճէտտինին թութտուղու բօլիթիգա զահէթ միւթէտիլ վէ մախֆի օլուպ, եօլլէ պիրտէն պիրէ մէյտանա աթըլմագ վէ բէք իլէրիյէ վարմագ կիպի եէսըրլէր կէօսթէրմէմէքտէ տիր։

Իւչիւնճիւ Ալէքսանտր հազրէթլէրի Ինկիլթէրրա տէվլէթի հագգընտա պիր մուհապպէթ կէօսթէրտիկի կիպի, Ալէմանիա վէ տէվլէթը Օսմանիյէ հագգընտա տախի էօյլէ պիր թագըմ հըսսիյաթ կէօսթէրմիչ, վէ պիւթիւն ալէմտէ սուլհ վէ սալահ ուզրէ եաշամագ արզուսունու բըշնար իթմիչ տիր։

Տախիլի բօլիթիգա հագգընտա տախի պիրպիրինի միւթէգապիլ իքի րիվայէթ չըգմըչ իսէ տէ, հիչ պիրինին թէմամը իլէ սըհհէթի չըգմամըչ տըր։

Պիրինճի րիվայէթ՝ միւչարիւլէյհին եօքսէտէն պէրի մաիլ օլան մէօլէքը չախսի ուզրէ հուքիւմէթ եասասը ուզէրինէ միւէսսէս պիր ուսուլը իտարէ իթթիխազ իտուպ, մէչրութիյէթի գապուլ իթմէսի իտի։

Հալ պու քի չիմտիյէ գատար եօլէ պիր հարէքէթ վէ նիյէթտէ պուլունտուղու կէօրիւլմէտիքտէն պաշգա, բէտէրինին մէսլէքինի տահա իլէրիյէ վարտըրմագա տախի չալըշտըղը վէ խուսուսի իլէ նիհիլիսթլէրլէ սէրպէսթի թարաֆտարլարը հագգընտա բէք տէ օ գատար մէրհամէթլի տավրանմատըղը կէօրիւլմիւչ տիր։

Իքինճի րիվայէթ տախի՝ պու հարէքէթը իպթիտաիյէսինտէն պիլիսթիտլալ, բէտէրինին եէնալիյէ գազանտըրմըչ օլտուղու պազը հուգուգ վէ իմթիյազաթը տախի կէրի ալմաղը իլէ պիւսպիւթիւն եօգի զէմանլարը իատէ իտէրէք չիտտէթլի պիր իսթիպտատ թէէսիս իտէճէքինէ տայիր իտի։

Հալ պու քի, ալընան սօն հավատիսթէն անլաչըլտըղընա կէօրէ, մուախխէրէն քէնտի րիյասէթլէրի թահթընտա աղտա օլունան պիր մէճլիսի ֆէվգէլատէ, բրէնս Լօրիս Մէլիքօֆ սէրպէսթի էֆքեարընա մուխալիֆ՞ պիր ուսուլ թէքլիֆ իթմիչ, վէ քէնտիլէրի տախի պունու թագտիր վէ թահսին իլէմիչլէր տիր։

Հէր նէ գատար քի Լօրիս Մէլիքօֆըն թէքլիֆի նէտէն իպարէթ օլտուղու մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, իմբէրաթօր՝ բրէնսիյքինտէ միւչարիլէյհէ պէրապէր իմբէրաթօրը սապըգ պազը թէրթիպաթը սէրպէսթանէէ տայիր պիր լայիհա վէրմիչ օլտուղլարը կիպի, պու տէֆա միւչարիլէյհին սէրպէսթի էֆքեարէ մուվաֆըգ օլան թէքլիֆինի գապուլ իթմէսինէ պագըլըր իսէ, բէք տէ զանն օլունտուղու գատար իսթիպտատ թարաֆլըը օլմատըղընա հիւքմ օլունապիլիր։

Էլհասըլ, իմբէրաթօրը ճէտիտ կէրէք խարիճի վէ կէրէք տախիլի բօլիթիգասընտա եօլէ աճէլէլի վէ հէյէճանլը պիր հարէքէթտէ պուլունմայարագ, վէ իֆրաթ վէ թէֆրիթթէն զիյատէ սագընարագ զահէթ հաքիմանէ պիր բօլիթիգա թութմուչ տըր։

Իհէրիտէ տէվլէթինին ուսուլը իտարէսինի քէնտի էֆքեարը զաթիյէսինէ կէօրէ սէրպէսթ պիր թարզտէ չէվիրէճէքլէրինտէ չիւպհէ եօգ իսէ տէ, պունտա աճէլէ վէ միւպալէղա իթմէյէրէք զայէթ հաքիմանէ տավրանմագտա օլտուղու չաեանը մէտհ ու սիթայիչ վէ պիր պէօյիւք իմբէրաթօրա եագըչըր հալաթտէն օլտուղու տախի ինքեար օլունամազ։

ՄՈՒՀԱՔԷՄԷ

(Գաւքէճի պաշը Հասան աղանըն ավօգաթը Թօրոս էֆէնտինին տունքի նիսախէմէզտէ միւնտէրիճ միւտաֆէասընտան տէվամ վէ խիթամ)

Միւվէքքիլիմիզին եօլէ բարանըն քէնտուսինէ վէրիլմէսի իչիւն Օսմանը միւշարիւլէյհա հազրէթլէրինին նամէ սամիլէրինէ պիր կէօնա էմր ու իրատէ թէպլիղ իթմէտիկի իչթէ չիմտի օգուտուղըմ եվգաֆ նէզարէթինին թեզքէրէսիլէ իսպաթ օլունտու. չու 55 պին ղուրուշըն մահքէմէի թէֆթիչէ իթասը վէ միւվէքքիլիմիզ թարաֆընտան եալընըզ նէզարէթ խամէսի խուսուսընըն թահթը գարարա ալընտըղը տախի թէպլիյիւն իտտի. պինաէն ալէյհ էֆգաֆըն իդդիալ օլունտուղը հագգընտաքի իֆատէ վէ խատաանըն նէ տէրէճէ հիւքիւմսիզ վէ էհէմմիյէթսիզ գալաճաղընը պունտան զիյատէ թէչրիհ վէ պէյանէ հաճէթ կէօրէմէմ։

Եվգաֆ նէզարէթինին թազրիրինտէ միւնտէրիճ օլան րէյ վէ գարար մաճրիպինէ խայլը զէման սօնրա միւվէքքիլիմիզէ պիր գըթա սէրկի կէօնտէրիլմիչ վէ միւվէքքիլիմիզ տախի օլ վագըթտան պէրու մուհարէպէի զայիլէտէն վէ անը թէվլիտ իտէն մէսայիպը սայիրէտէն նաչի մէպլաղը մէզպուրը խազինէտէն մահքէմէի թէֆթիչէ նագլ ու թէսլիմ իթտիրէմէյուպ մէզքիւր սէրկի էմանէթէն նէզտինտէ մահֆուզ օլտըղը հալտէ տէօրթ այ մուգատտէմ պիլ իխթիար նազըրը վագֆ օլան տէվլէթլու Ինայէթլու Հաֆըզ Պէհրամ աղա հազրէթլէրինէ թէսլիմ իթմիչ վէ աղայի միւշարիւլէյհ հազրէթլէրի տախի սէրկինին նամը ալիւլէրինէ թաահհիւտին մահքէմէի թէֆթիչտէ թալէպ իթմէքլէ օ վէճհլէ նամը ալիւլէրինէ օխրագ թաահհիւտինէ գարար վէրիւտիկի մահքէմէի թէֆթիչէ հէտտինտէ պուլունան իլամը սուրէթինտէ միւնտէրիճ պուլունմուչ տըր. միւվէքքիլիմիզ գա՞նըը բարայը տօլանտըրմըչ վէ գա՞նըը սէրկիյի քէթմ իտուպ՝ նէ՞ կիպի սուի իսթիմալ իթմիչ օլտուղընը կէօրէմէյօրուզ. էկէր կէօրսէ իտիք, տէրհալ աատալէթ նամընա իթրաֆ իտէր իտիք։

Հաճի Հասան էֆէնտիյէ իսնատ օլունան ֆիիլէ խըրզըթ վէ սաթագութտան պաշգա պիր էսէրը էհանէթ վէ խազինէի վագֆա զէրրէճէ պիր մագրուրաթ կէօրէմէյուպ պիլագիս էվվէլճէ խազնէ մէմուրլարընըն հէմ վագֆըն վարիտաթընը էրիկիրմի իւչ սէնէ ինպաղ իթմէյուպ թաթպիլը նէմա-

ԼԵԶՈՒԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ
ԱՌ ՏԷՐ Բ. Պ. ՔԷՉԵԱՆ
ՋԱՆԴՐՈՑ ԳՐԱԲԱՐԻՆ
ԵՒ
ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐԻ

(Շարունակութիւն թիւ 1110)

—

Արդ, Թողլով զհելլեներէնն և մանաւանդ զլատիներէնն, որոց յարաբերութիւնն, առաջնոյն՝ առ արդի Յունարէնն, և երկրորդին՝ առ Նոր Ռոմանական լեզուս, տարբեր է յոյժ քան զյարաբերութիւն գրաբարին առ աշխարհաբարն, Թողլով նաև վիճել յանօգուտս Թէ փոխաբերեալ բառն, «մեռեալ,» կը յարմարի՞ և ո՞րչափ գրաբար հայերէնին, կը յիշեցունեմք միայն մեր աշխարհաբարեան եղբարց, Թէ առնվազն գոնէ չորս յեղյեղուկ աշխարհաբարներու որ աւելի կը տարբերին ի միմեանց քան ի գրաբարէ, ունիմք տակաւին կանգուն զգրաբարն, որ, Թէպէտ 1500 ամաց հետէ մեռեալ ըստ երևելի լեզուագիտաց զորոց զվկայութիւնսն մեծաւ փութով կը հաւաքէ մեր բազմաժմուտ բարեկամն, աւելի ողջ և առողջ է այսօր քան հազար ամօք յառաջ, աւելի ծանօթ ազգին քան աշխարհաբարքն առանձին առանձին, և տեսած է ցարդ զմահ ոչ սակաւ աշխարհաբարներու, որ Թերևս աւելի անմահ կը կարծէին զինքեանս քան այժմու աշխարհաբարք մեր։ Կը յիշեցունեմք երկրորդ Թէ, արևմտեան կամ կոստանդնուպոլսոյ աշխարհաբարն զոր Թուրքիացի Հայ բանասէրք ոմանք կը Թուին համարել իբրև բոլորովին մաքրեալ, Նորոգեալ, գրեԹէ հաւասարեալ արդի եւրոպական լեզուաց, և իբրև այսպիսի կը յուսան տեսանել զնա ընդհանրացեալ յազգին, ոչ այլ ինչ է եԹէ ոչ դեռ խառնուրդ իմն երկու սըլացեղ դրուԹեան լեզուաց, հնդեւրոպականին և Թուրանականին, և իւր քերականական համաձայնուԹեամբ այնչափ օտար ի վերլուծական բնուԹենէ եւրոպական լեզուաց, որչափ է այն երեքցեղեան լեզուն զորոյ զնմանուԹիւն կը կրէ առաւելապէս։

ԵԹէ ճշմարիտ է դիտողուԹիւն Ա.յտընեան Հօր Թէ «մեր գրաւոր նորոգուԹիւնն այլայլի մասն անհետացնելու մէջ աւելի գեղեցիկ խօսամամբ կամ մանաւանդ պատրանքով և ինքզինքը խաբելով գոհ եղած է,» պարտ է ուրեմն բառնալ «պատրանք»։ Իսկ եԹէ, որպէս սա նոյն Հայր, «Հայազգւոյն» որում «տաճկերէնն առհասարակ ընտանեցած ու բնական եղած է՝ դժուարին եղած է նոր մատենագրուԹեան մէջ լեզուին նիւԹական մասն ազգայնացընելէն ետքը, տաճկերէնէ եկած մնած կերպական նոյնուԹիւններն ու նմանուԹիւնները ճանչնալ ու որոշել ու խորշիլ, և կամ նորէ նոր չաւելցնել. իսկ բուն մեծ դժուարուԹիւնն և հասարակօրէն դարման անկարելի եղածն է՝ համաձայնուԹեան կանոններուն տարանալը որ ընդհանրապէս արևելեանց (Թուրքերէնի) ազդեցուԹենէն է,» եԹէ այդպէս է, աւսեմք, ուրեմն բառնալով զազդեցուԹիւն արևելեանց, և տալով աշխարհաբարին, իբրև հայերէնի, զիւր ընդարձակ վերլուծական կարգ որ կարևորագոյն կէտ է ի հոգեբանական ընԹացս լեզուաց, ոչ միայն հաշտեցուցանել զնա ընդ գրաբարին, այլ և հաւասարել զնա, գէԹ բնուԹեամբ, եւրոպական նոր լեզուաց, ունի կախումն ոչ եԹէ այս ինչ կամ այն ինչ անողոքելի պատճառէ, այլ ի կամակորուԹենէ և ի նախապաշարմանէ զորս կարող է Թերևս բառնալ ժամանակն։ Սակաւ ինչ փոփոխուԹիւն յայժմու աշխարհաբարին բաւական է տալ լեզուին զիւր ընդարոյս վերլուծական կարգ, և արձակել զնա ի Թուրանեան կապանաց, առանց կարի իմն խրտուցանելոյ զպահպանողականս, և դժուարիմաց գործելոյ զլեզուն առ ժողովուրդն։ Ցուցանել Թէ ինչ է և յորում կը կայանայ այս դոյզն փոփոխուԹիւն՝ Թողումք այլում պատեհուԹեան։

Ապա կարևորագոյն խնդիր ի նորոգուԹեան լեզուին՝ այս է. Թողո՞ւնք զաշխարհաբարն յիւրում երկսեռ բնուԹեան իբրև Թրքացեալ Հայերէն, Թէ մաքրելով զնա Թուրանեան խմականուԹենէն, և տալով նմա զիւր ընդարոյս վերլուծական կարգ, ոչ միայն հաշտեցուցանենք զնա ընդ գրաբարին, այլ և գէԹ ըստ բնուԹեան, հաւասարենք զնա արդի Եւրոպական լեզուաց։ Հ. Այտընեան, գիտնալով Թէ ԹրքաբանուԹիւնն է պժգալի կողմն աշխարհաբարին յորում կը տեսնէ ազատուԹիւն, Թէպէտ գռեհիկ և վայրագ, երկուցեալ Թէ գուցէ աշխարհաբարն ազատելով այն պժգալի կողմէն տուժէ գէԹ մասամբ իւիք նաև զազատուԹիւն իւր, կը ջանայ գունել և արծնել զայն պժգալի կողմն, համոզելով զինքն և զայլս, մերԹ՝ Թէ «տաճկերէնէ եկած մնած նոյնուԹիւններն ու նմանուԹիւնները ճանչնալ որոշել ու խորշիլ և կամ նորէ նոր չաւելցնել դժուարին եղած է Հայազգւոյն որում տաճկերէնն առհասարակ ընտանեցած ու բնական եղած է,» և մերԹ փաստաբանել Թէ, զորօրինակ նմանուԹիւն գրաբար ստորադասականին «իցեմ, իցես, իցէ,» ընդ Թուրքերէն Թէականին «խսէմ, խսէն, խսէ,» պատահական է, պատահական են նոյնպէս սա խորԹ և տգեղ Թուրքերէն ձևք, «ձայներնիս,» «հոգինիս,» Ներգործական ներկայ և մանաւանդ անցեալ ընդունելուԹեամբ կազմեալ ձևեր, ինչպէս «խօսած լեզունիս,» ԱզօԹքը Աստուծոյ առնէլ եղած մարդը,» «Նէ» մասնիկն և այլ սոցին նմանք։

Հ. Այտընեան, ի նմանէ ուսեալ նաև Քէչեան, կը կարծեն ևս Թէ գրաբարն չէ յարմար եղանակի բացատրուԹեան արդի լեզուաց։ «Հիններուն խորհելու կերպն,» ասէ Հ. Այտընեան, «Նորերուն կերպէն շատ տարբեր է. վկայ են ոչ միայն հին և նոր աշխարհի լեզուաց չէնքն ու կազմուԹիւնը, այլև՝ բացայայտ և նիւԹական կերպով՝ հին և նոր մատենագրուԹեանց վարկպարազի համեմատուԹիւնը։ ԵԹէ մենք զմեզ հին ժամանակներու չենք կրնար փոխադրել, ի՞նչպէս կ՚ուզենք որ հին ժամանակներուն խօսուածքը մեր ժամանակները բերենք։ Նոր ժամանակներուս մտաւոր գործողուԹեանցը՝ հետևապէս բացատրուԹեանցն ալ կերպը քիչ շատ ուսումնական է և փիլիսոփայական, գոնէ այն ձևերն մէջ՝ զորն որ մատենագրուԹիւննիս կ՚ուզէ ժողովրդեան հաղորդել. և ծանօԹ բան է որ արդի մատենագրուԹեան ջղերն են՝ ուսումնական և փիլիսոփայական ոճ, — հիններուն և մանաւանդ հին արևելքի նիւԹական կերպերուն բոլորովին հակառակը։... (Գրաբար) լեզուին ժամանակագրական դիրքը, հին արևելեան հեշտ ու ճապաղ անդորրուԹեամբ սընած ու զարգացած կեանքը, միայն իւր յափշտակիչ գեղեցկուԹեամբն ըսքանչելի՝ բայց բնազանցականի դիւն ամուլ և աղքատ կազմակերտուԹիւնը, և ընդհանրապէս միակողմանի (սըրբազան) գրուածներու առաջնորդուԹեամբ յաջորդած ու աւանդուած ըլլալը, այս ամէնը չի ներեր որ և ոչ հին դպրոցներու՝ Թող Թէ նոր ազգաց ճշգրտուԹեանը հետ կարենանք մրցիլ։» Կը հարցունենք սակայն. որ» ուսումնական և փիլիսոփայական ոճ «է առ որ յարմարագոյն է աշխարհաբարն քան զգրաբար։ Կը մոռնայ Հ. Այտընեան Թէ որ չափ հեշտ է և ճապաղ գրաբարն, նոյնչափ ոգաստ է և բարեքիկ ըստ տեղւոյն. և միԹէ աշխարհաբարն նուա՞զ «ամուլ է և աղքատ բնազանցական դիէ» քան զգրաբարն, որ Թէպէտ «սրբազան գրուածներու առաջնորդուԹեամբ աւանդուած,» կը ցուցնէ աւելի քան զբաւականն զիւր յարմարուԹիւն առ ամենայն նիւԹ որ ոչ է «սրբազան»։ Բայց Հ. Այտընեան խօսի աստ դարձեալ իբրև խիստ ոսկեդարեան։ Կամի ասել Թէ չէ հնար մեզ հանել ի գրաբար զգիտական զարուեստական դարձուածս արդի Եւրոպական բարձրագոյն մատենագրուԹեան, բայց եԹէ օժտելով ի դասական ձևոյ գրաբարին։ Արդարև Հ. Այտընեան չէր կարող տալ մեզ այնպէս ազատ զիւր խորհրդածուԹիւնսն ոչ Թէ գրաբարիւ, այլ ոսկեդարեան գրաբարիւ, կամ, լաւ ևս ասել, ոսկեդարեան գրաբարի այս ինչ կամ այն ինչ մասնաւոր ձևով որ անձնական է մանաւանդ քան էական։ Այսպէս Հ. Այտընեան յոսկեդարեան նախանձաւորուԹեան քան զբուն Թարգմանիչս կը Թուի երկիւղածագոյն։ Կամելով ցուցնել Թէ ինչպէս պարտ է գրել ոչ միայն ոսկեդարեան անարատ լեզուաւ, այլ և յատուկ գունով ոմանց ի մատենագրաց, ասէ. «Հին լեզուի մը ոյժն ու գեղեցկուԹիւնը վաստկելու և արդեամբ ցուցնելու համար անոր գործածողը պէտք է որ ինք զինքն ուրանայ, նոր գաղափարը, անձնական ճաշակը, են, և շատ ճըշդիւ ու շատ ակնածուԹիւններով հին հեղինակներու գաղափարողն ըլլայ՝ առանց իր անձին կամ ժամանակին վրայ հեղինակուԹիւն մը ճանչնալու. միով բանիւ՝ ինք զինքը հին աշխարհք փոխադրէ, այնպէս որ կարենայ Թէ՛ հին և Թէ նոր աշխարհք միայնգամայն խաբել։ Բայց ոչ ամենուն և ոչ շատերուն տըրուած է հին օրինաց հպատակելով ճիշդ նմանուԹեան մը նեղ ճամբուն մէջ անձաձիր յարատևուԹիւն։» Բայց նոյն իսկ օրինակ Թարգմանչաց կը ցուցնէ Թէ այսչափ երկիւղածուԹիւն աւելորդ է։ Թարգմանիչք մեր, որպէս քաջ գիտէ Հ. Այտընեան, այնպէս միաբան յընտրուԹեան նիւԹական մասին լեզուին, բոլորովին տարբեր են ի միմեանց ի կերպականին։ Որչափ դժուարի է բառական և քերականական ճիշդ նմանուԹիւն ի մէջ ԹարգմանուԹեան գործոց Ոսկեբերանի և Եւագրի, նոյնչափ անուրանալի է մեծ այլակերպուԹիւն ոճոյ միոյն ի միւսէն։ Ուստի չափազանց կը Թուի մեզ այն զոր ասէ Հ. Այտընեան Թէ, «կրնայ մէկը Տակիտոս մը Թարգմանել գրաբար (ոսկեդարեան լեզուաւ) ապահովուԹեամբ, բայց գուցէ ոչ Շաթոպրիան մը առանց հին լեզուն նորացնելու կամ աղաւա-

եա վէ հէմ տէ վագթ նամէնա պիր չօգ բարալար սարֆիյլէ խազինէյի իզրարա տէվամ իյլէտիքլէրի պիր զէմանտա միւվէքքիլիմիզին իճրա իյլէտիկի Թեպլիղաթ՝ մուամէլէյի մէչրուհայը պիրհիւսնիւ սուրէթէ իճրաղ իթտիրմիչ օլտուղընը էվգաֆը հիւմայուն նազըրընըն Թագրիրի սարահաթէն Թաստիգ իթմէքտէ , եանի նուգտաը մեզքիւրէնին ալթմըշ սէքիզ Թարիխինտէն տօգսան պիր Թարիխինէ գատար կէչէն եիկիրմի իւչ սէնէ զարֆընտա պիր ադչէ պիլէ նէմա հասըլ օլմատըղը հալտէ մասրաֆ նամիյլէ տէ իւչ պու գատար պին զուրուշ Թավիզէն բարա վիրիլտիկինի գույուտը խազինէ կէօսթէրիյօր ։

Միւվէքքիլիմիզ իսէ նէ խազինէ մէմուրլարը կիպի վագֆըն բարասընը ալըպ հապս իտէրէք նէմայը Թաթիլ իթմիչ վէ նէ տէ խիլաֆը չարթը վագըֆ՝ բարա սարֆ իթմիչ տիր . էյհասըլ հիչ պիր կէօնա սուի մուամէլէտէ պուլունմամըշ օլտուղը մէյտանտա իքէն, միւտտաիի ումումի էֆէնտի վագֆըն բարասընը եիկիրմի իւչ սէնէ Թութուպ Թաթիլը նէմայէ վէ իւչ պին զուրուշտան միւթէճավիզ բարա սարֆիյլէ խազինէյի տախի պոչգաճա իզրարա սէպէպ օլանլարը Թահարրի վէ Թահգիգ իլէ հագգլարընտա իգամէի տավա իթմէյուպ տէ Ալլահ բիզասը իչիւն վագըֆըն մուամէլէսինէ նէզարէթ վազիֆէսինի օլ պապտէ լահիգ օլան իգնը չէրիյէ իմթիսալէն տէրեօհտէ վէ պու սըֆաթլէ խազինէնին քէնտույէ վէրմիչ օլտուղը սէրկիյի մուհաֆազա իտէրէք , մուախխարէն նազըրը վագֆ օլան Աղայի միւչարիլէյհէ Թէսլիմ իթմիչ օլմասը կիպի մէյտանտա օլան պիր հագգըգաթը Թաղէիր իտէնլէրին իֆատէ վէ իստաալարընը իլթիզամ իտէրէք՝ Հաճի Հասան աղայա իքի եիւզ օթուզ իւչիւնճիւ մատտէի գանունիյէյէ Թէվֆիգէն ճէզա Թայինի Թալէպ վէ իստաասընտա պուլունըլմասը չիմտիյէ գատար էմսալի կէօրիւլմէմիչ եանլըշլըգլարտան ատտ օլունսա պէճա տըր ։

Էչճիւմլէ վալիտէ Սուլթան ալէյհէթթիւչչան էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին մալիւմաթը վէ պու խուսուսըն ճիհէթը Թաալլիւգ վէ միւնասէպէթի օլմատըղը հալտէ միւտախէլէ իտմոն իտէրէք նամուսը տէվլէթլէրինէ տօգունուլմուշ օլմասը հագգընտաքի իտտայը քէմալը Թէէսսիւֆլէ միւտտաֆաատէն պիլէ իճթինապ իտէրիզ զիրա մէրհում Թայֆուր աղա՝ Սուլթանը միւչարիլէյհանըն գըրգ սէնէ խըզմէթինտէ պուլունմուշ սատըր պիր քեօլէսի վէ միւվէքքիլիմիզ տախի մէրհումըն գարըւ եօլտաշը վէ այնը գուլ վէ պէնտէսի օլտուղը ճիհէթլէ՝ ումում նազարընտա միւսէլլէմ վէ մուգատտէս օլան չանը ալիի խաւէմանէլէրինի սէյմու քէսր վէ իխլալ գաբիլը Թասավվուր վէ խայալ օլամազ ։

Պինաէն ալէյհ միւվէքքիլիմիզին՝ վէլի իւլ նիմէթինին չանը իւլեալէրինէ լայըգ վէ ուպուտիյէթինէ մուվաֆըգ տէրէճէտէ պուլունան հարէքէթինի իսպաթ իյլէյէճէկի տէրքեար տըր . միւտտաիի ումումի էֆէնտինին մէճազաթը իսթիլզամ իտէն միւֆթէրիաթը հավի օլան 213իւնճիւ վէ ատի նամուս տավալարընա տայիր օլան 214իւնճիւ մատտէ ահքեամընը սէպէպը չիւտէլէ Թուլմազ իւթէմէսի տախի ատալէթլէ միւթէնասըպ տէյիլ տիր ։

Շու հալէ նազարէն տավանըն նէ՞ իւզէրինէ պինա իտիլտիկի վէ ֆիիլըն Թայինը տէրէճէսիյլէ գա՞նըը մատտէլէրէ Թէվֆիգ վէ Թաթպիգ գըլընտըղը բէք միւպհէմ գալմըշ վէ հէլէ միւտտաիի ումումի իլէ միւսթանթիգին բէյ ու գարարը պիր նօգթատա իճթիմա իթմէմիչ օլմասը տախի պաչգաճա ճալիպը տըգգաթ պուլունմըշ տըր։ Իգամէ օլունան տավա իսէ նէ՛ միւտտաիի ումումինին տէտիկինէ վէ նէ՛ Սաֆուէթ էֆէնտինին իֆատէսինէ վէ նէ տէ եալընըզ հիւգմ ու գարարը միւնթազըր պուլունան կարկուր էֆէնտինին Թագրիրի մայլինէ մուվաֆըգ տէյիլ տիր . չիւնքի,

Պիրինճիսի , Սաֆուէթ էֆէնտինին արզուհալինտէ սախթէքեարլըգ պէեան իտիպ տէ էվվէլքի մուհաքէմէնին իճրասը էսնատէ , մէպալիղը վագըֆըն ֆայիզսիզ գալմասընա սէպէպիյէթ վէրիլտիկինտէն պահսլէ , էյեամը մարրէ կիւզէչթէսինին Թագմինի իտտաասընտա պուլունմասը՝ խազինէի էվգաֆ՝ վագֆը մէզքիւրէ մէտեուն օլմագ վէ քէնտի տէյնի իչիւն քէնտիսի ֆայիզ Թալէպ իթմէք կիպի մինասիպէթսիզ պիր տավանըն իսթիմալը ճալիպ օլամայաճաղընտան , էսասէն վէ քիյլիէն մէրտուտ տըր։

Իքինճիսի, իսնատ օլունան մատտէի գանունիյէ մանթըգընճա , հիյլէ վէ տէսիսէ իլէ տօլանտըրճըլըգա Թեսատտի օլունմալըգ , Հասան էֆէնտինին պու պապտէքի իչարը՝ նուգուտը մեզքիւրէնին հիւսնիւ սուրէթլէ իտարէսի Թալէպինտէն իպարէթ օլտուղու էվգաֆը հիւմայուն նէզարէթը ճէլիլէսինին Թագրիրի չահիտ տիր ։

Իւչիւնճիւսիւ , վագֆը մեզքիւր Տարիսսատէ աղալարընըն Թահթը նէզարէթինտէ պուլունտուղու ճիհէթլէ , նուգուտը վագֆըն էմրը իտարէսինէ նէզարէթլէրի պուլունան մէրհում Թալհա աղա հազրէթլէրինտէն ալըտըղը էմրի նէզարէթը էվգաֆը հիւմայունա Թէպլիղինէ տայիր Հասան էֆէնտինին Թէզքէրէ եազմասը պիր կէօնա մէնֆաաթը զամինիյէ միւպթէնի օլմատըղընտան , մէսուլիյէթի տախի օլմատըղտան պաչգա հիւսնիւ խըզմէթինի մուլին տիր ։

Տէօրտիւնճիւսիւ, վալիտէ Սուլթան հազրէթլէրինին վիրմէտիքլէրի իչար պույուրտուգլարը էմր ու իրատէ՝ նուգուտը մեզքիւրէնին Հասան աղանըն եէտինէ իթասը հագգընտա օլտուղու կարկուր էֆէնտինին վէքեալէթինէ տայիր օլան Թէզքէրէի պալյէ մէֆատընտան անլաչըլըր . հալ պու քի Հասան էֆէնտինին օ եօլտա պիր կէօնա Թէզքէրէ վէ իֆատէսի օլմատըղը էվրագը մէվճուտէ միւթալաասընտան Թէպէյյիւն իթմիչ տիր ։

Պէչինճիսի , ագչէնին խազինէյի խասսայա իրսալը մէսէլէսի իսէ , խազինէի էվգաֆ մահքէմէի Թէֆթիչին գարարը իլէ պու բարայը Թէէտիյէ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունմասը վէ օլ վագըթ խազինէի խասսա իլէ գարշըլաշտըրըլաճագ հիսապը օլմասը միւլաբէսէսիյլէ , պու սուրէթ էվգաֆը հիւմայուն էնճիւմէնի միւզաքէրաթընտան Թէվէլլիւտ իտուպ պունուն տախի իճրա օլունմատըղը վէ պիլ աքիս էվգաֆը հիւմայունուն ատէմի Թէէտիյէսինտէն տօլայը տէյնի օլան նուգուտը մէզգուֆէնին կիւզէչթէսիզ գալմասը սէպէպինին Հասան էֆէնտիյէ իսնատ իտիլմէսի վահի վէ պատուլ իսկէրինէ ճէզայի միւսթէլզիմ պիր հալին միւլահազա իտիլմէսի պիլ վիճտան գանունըն ու հիգմէթէ միւնաֆի տիր ։

Պինաէն ալէյհ չու տավանըն միւտտաիի ումումինին Թաթպիգ իթտիյի տոլանտըրըճըլըգ ճիւրմի հիչ եօգ տըր , չիւնքի 233իւնճի մատտէի գանունիյէտէ հիյլէ վէ տէսիսէ վէ պիր Թագրիպ չարթ ու գայտը մուհարրէր օլտուղունտան՝ պունուն Թէմամըյլա մէյտանա չըգարըլմասը՞ վէ միւթէճաւըրընըն ճէզալանտըրըլմասը իչիւն էվվէլ պէ էվվէլ գանունէն մուճիպի ճէզա օլան վէ օլմաեան հիյլէլէր պէյնինտէքի ֆարգըն Թէտգիգի լազըմ տըր . չիւնքի մատտէի գանունիյէտէ մուհարրէր հիյլէ վէ տէսիսէ քէլիմէսինտէն վագըֆ գանունըն մագսատը պիր սուի նիյէթ վէ գաստ իլէ սախթէ իսմ , սախթէ սըֆաթ , խայալի պիր իթիպար վէ մէվհում պիր իւմիտ իթասըյլա իթիմատը պիր Թագրիպ ճէլպ վէ սույի սարֆ իտէրէք՝ գարշուսընտաքի ատէմին սէրվէթինտէն պիր ճիւզնի եախօտ ճիւլլիւսինի էլինտէն ալմագ վէ իզրար իթմէք իւզրէ իսթիֆատէի զամինիյէ իլէ խալգըն մազըրրաթընը արանաճագ ֆիիլը նամէչրու Թարիֆ ու պէեանընտան իպարէթ տիր ։

Հէր հիյլէ վէ հէր տէսիսէ՝ ճէզայի ճալիպ օլամազ . հուգուգ ատիյէտէ բէք չօգ հիյլէլէր վար տըր քի , եէքէ պունլարա ճէզայի ճալիպ նազարը իլէ պագըլսա , չունու պունու Թահթը իսթինթագ վէ մուհաքէմէէ ալմագ լազըմ կէլիր՝ չարչըտա բազարտա Թիճաճար վէ տիւքքեանըն հէման գալմագ կիպի տիր . մէսէլա պիր պասմաճը պասմա ալընտըղտա՝ տայանըգլը , խաս , ֆրանսըզ մալը տըր տէր , հալպու քի խաս տէկիլ տիր , տայանըգլը տախի օլմայուպ չիւրիւք տիր , վէ հէլէ Ֆրանսըզ մալի հիչ օլմայուպ նէմչէ մալի տիր . աճապա տիւքքեանճըյըն իսթիմալ իթտիկի պու լէսանլա իճրա օլունան պիր մուամէլէ տոլանտըրըճըլըգ տարա օլունապիլի՞ր մի . չիւնքի մալըն հէմ ճինսընճա վէ հէմ մէթանէթինճէ վէ հէմ նէվինճէ վէ պունլարըն նէթիճէսի օլարագ հիլէ վէ տէսիսէ մէվճուտ տըր ։

Ճէզա գանունընտաքի հիյլէտէն մագսատ իսէ՝ ախէրինի ալտաթմագ վէ մուգապիլինտէ պիր չէյ վէրմէմէք՝ տիւզճէսի գարմագ իչիւն ամէլէ Թասնի օլունուր պիր հիլէ տիր քի պուրալարը ֆարգ ու Թէմիզ օլունմայարագ՝ հէր հիլէ Թահթը իսթինթագ վէ մուհաքէմէյէ ալընմագ լազըմ իթսէ , նիչէ նիչէ հուգուգ տավալարը ճէզա տավալարընա գալպ ու Թահվիլէ վէ նիչէ պիկիւնահըն մազլումիյէթինէ սէպէպ օլաճաղընտան՝ պունու իսէ գանուն վէ ատալէթ պիր վէճհ իլէ գապուլ էյլէմէզ ։ Հազըրտա հալ պէօյլէ օլտուղու վէ միւվէքքիլիմիզ Հասան էֆէնտինին պու պապտէ հիյլէ վէ տէսիսէ տէնիլէճէք զէրրէ գատար մուամէլէ վէ հարէքէթի օլմայըպ հէր պիր մէսուլիյէթտէն տախի պէրի պուլունմասը ճէհէթլէ՝ պիլահագ իթթիհամ ու պէրաէթը զիմմէթինէ տայիր լազըմ կէլէն հիւքմիւն իթասընը իսթիրհամ էյլէրիզ ։

ԹՈՐՈՍ ՍԱՐԱՃԵԱՆ

զեկու ։ Հ. Այտընեան , որպէս զի ցուցնէ թէ ոչ միայն ոսկեդարեան , այլ և հասարակ պարզ ոճով անգամ չէ հնար և պարտ գրել-գրաբար , կը յարէ այլևայլ պատճառներ զորս մի-չել աւելորդ կը համարինք , ի բուն մատեանն յուղարկելով զընթերցողս։

Դարձեալ , այն անսահման պատուաթիւն զոր Հ. Այտընեան տուած է և կամի տալ աշխարհաբարին յանուն «ուսումնական և փիլիսոփայական ոճոյ»։ է՞ արդեօք ուսումնական և փիլիսոփայական, թէ վայրագ և անոճ։ Ազգալ զայս թող Թարգմանէ մեր բարեկամն իւր խորհրդածութիւններն յեւրոպական ինչ լեզու, զորօրինակ ի Գաղղիերէն, չիկնելով պիտի տեսնէ թէ մեծ մասն այն բացատրութեանց հակառակ է մանաւանդ քան համաձայն փիլիսոփայութեան ։ Ճշմարիտ փիլիսոփայական ոճ այն է ուր գաղափարք ունին տրամաբանական կապակցութիւն . ուր չիք այն կապակցութիւն՝ չիք և փիլիսոփայութիւն ։ Որպէս ոչ ամենայն Թռչնոյ , նոյնպէս ոչ ամենայն լեզուի տուեալ է սլանալ ազատ՝ առանց անցանելոյ զսահման առողջ փիլիսոփայութեան ։ Թող իւրաքանչիւր գիտնայ զիւր չափ ։ Եթէ նախամեծարութիւնն զոր Հ. Այտընեան տայ աշխարհաբարին՝ է այն վայրագ ազատութեան ազդաւ, ի դէպ է ասել նորին իսկ վճռով նորա . «կարծենք թէ չենք սխալիր՝ երբ ըսենք որ բանասիրութեան թէ՛ փիլիսոփայական և թէ՛ քերականական մասերն աւոր դէմ կելլեն։»

(Շարունակելի)

Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ

ԻՍՆԷ

Նուիրատուաց Հանգանակութիւն Յիւսկիւտար Սէլամիէ

(1110 ... ...)

Մէճ. Ցէօրէ	Աղճը. Գըշ.
Օղասեան կարապետ	5
Սամթճեան Յովհաննէս	5
Աճակեան Յակոբ	5
Յանտալճեան »	5
Յասթճի Գրիգոր	5
Սարգիսեան »	5
Սահակեան Պօղոս	5
Ստեփանեան Սարգիս	5
Սեպուհ	5
Սեմերճի կարապետ	5
Սուճի Մանուկ	5
» Սիմոն	5
Ստեփանեան Միսաք	5
Տանապաչեան Բարսեղ	5
Տէր Յակոբեան խաչատուր	5
Տիրատուր	5
Փանոսեան Թագւոր	5
» Պետրոս	5
Փափազեան Գրիգոր	5
» Պօղոս	5
Գայսերլեանճեայի	5
Քերովբեան կարապետ	5
Գույումճեան Գալուստ	5
Քեօսէլէճեան Մկրտիչ	5
Ֆէսճի խաչիկ	5
» Յակոբ	5
Կրթասիրաց ընկերութենէն (Լսարանի հասոյթ)	820
Քէնիրճեան Գ. էֆ.ի ձեռամբ	335
Հիւրմիւզեան » » »	220
Սելամսըզի խանութպանք	184
Իսկիւտարու բեռնակիր եղբարք	265
Ալեմտաղի բնակիչներէն հաւաքուած, ձեռամբ Տ. Գրիգոր Քհնյի.	215
Քեան զանազան անձերէ	100
Գործաւորք Պալապան փռան	100
» Քեպապճի »	50
» Շամլը »	40
» Մուխօֆիլը »	50
» Ջօթալ »	40
Բիւզանդ Աբրահամեան	60
Իսկելէ համամի բաղնեպանք	40
Թապախներէ գոյացած հասոյթ	518
	19,750

Վերոգրեալ (19,750) ղուրուշ և իւր հազար եօթը հարիւր յիսուն արժ. գահեկան գումարն կեդր. Յանձնաժողովս ամբողջ գանձած է,

Համարակալ Գ. Յ. Ցօլաքեան — Գանձապետ Աբէլ Կէսիւլեան

20 փետր. 1881

Գատը-Քէօյ

ՄԸՍԸՐ

Գահիրէտէն եազըլտըղընա կէօրէ , Եունան մէսէլէսինին սուլհէն Թէսվիյէսի վէ Արնավուտ մէսէլէսի Թէթհիսաթիյէսինին Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրի Թարաֆընտան տաղըտըլըպ պիր գաչ Արնավուտ պէյլէրինին տէ Թէվգիֆի՝ Մըսըր էվլիյայի ումուրունա մուճիպ էնտիշէ օլույօր իմիչ ։ Ֆիլհագիգա Մըսըր էվլիյայի ումուրը՝ Թիւրքիանըն Ռումէլի գըթասընճա քէնտիսինէ պէյօլուք ղարիպ չէքտիրմիչ օլան միւչքիլաթտան խէլաս պուլամասը , վէ պինաէն ալէյհ եազըն վագըթտա նազարը տիգգաթինը քէնտի Շարգ վիլայէթլէրինէ եանի Արապ էյալէթլէրինէ չէվիրմէէ միւգթէտիր պիր հալտէ պուլունմասընա իգթըզաը գալպ իլէ պագըլըօրլար իմիչ ։

Պաշլըճա Արնավուտ պէյլէրինին Թէվգիֆլէրի՝ Մըսըր էվլիյայի ումուրունըն խօշնուտըզլըղընը մուճիպ օլույօր . զիրա մումաիլէյհիմ էվլիյայի ումուր՝ մէրգում պէյլէրին պազը վէխիմ պէեանաթտա պուլունարագ Մըսըրըն պագը պէյօրիւք զէվալընը Թէհլիքէյէ գօյմալարընտան գորգույօրլար իմիչ ։

Տիկէր պիր մատտէ տախի Մըսըր հիւքիւմէթինէ բէք նախօշ կէօրիւնմիւչ ։ Պունուն սէպէպի չու տըր քի , Մըսըր խըտիվի Թէվֆիգ բաչա հազրէթլէրինին մուհիպպի սատըգը չօլան Մէքքէ Շէրիֆի Ապտուլլահ բաչայա Տէրսաատէթտէն կէօնտէրիլէն բէսմի պիր մէքթուպուն պիր սուրէթի ճիտտէտէն Մըսըր հիւքիւմէթինէ վասըլ օլմուչ տըր ։ Տէրսաատէթտէն ճիտտէյէ կիտէն Շէրիֆ Միւսաիպ Թարաֆընտան Շէրիֆ Ապտուլլահ բաչայա վերիլէն մեզքիւր մէքթուպըն մէալինէ կէօրէ , հիւքիւմէթը Սէնիյյէ՝ միւչարիլէյհ Շէրիֆ Ապտուլլահ բաչանըն նէ ֆիքր ու հարէքէթտէ պուլունտուղունա Թէմամըյլա վագըֆ իմիչ , վէ էկէր բահաթ տուրմազ վէ Շէրիֆ Ապտուլ Մութթալիպըն հիւքիւմէթի ալէյհինտէքի իճրաի մուամէլէտէն ֆէրաղաթ կէլմէզ իսէ, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ քէնտի հագգընտա մուամէլէի չէտիտէ պուլունաճագմըշ ։

Նինէ Գահիրէտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ , Խըտիվ Թէվֆիգ բաչա՝ չու հալլէրտէն տօլայը քէնտի խամուճասը պուլունան բրէնս Հալիմ բաչա իլէ պարըչմայա չալըչմագտա օլուպ , հաթթա Հալիմ բաչանըն եէկէնի պուլունան Ալի Ճէլալ բաչայը տա պու նիյէթէ մէպնի Սթանպօլա կէօնտէրմիչ իմիչ ։

Մումաիլէյհ Ալի Ճէլալ բաչանըն Տէրսաատէթէ վիւրուտ իթտիկինի պիր գաչ կիւն էվվէլ եազմըշըղ տըր ։ (Մըսըրպօստ)

ԻՐԱՆ

Կօլօս նամ Բուս կազէթասընըն Թէպրիզ մուխպիրի՝ Իրան տէվլէթինին ահվալընը բէք ֆէնա Թարիֆ իտէրէք , պիր չօգ տէվլէթլէրին Իրան հագգընտա օլան ըէգապէթինի խապէր վէրմէքտէ տիր ։ Մէրգում մուխպիրին պէեանընա կէօրէ , պու տէվլէթլէր Իրանըն եագընտա ինգըրազ իտէճէկինի քէչֆ իտէրէք , օրատա գըյմաթէ Թէէսիր գազանմաղա չալըշըյօրլար իմիչ ։

Ցիւմլէը միւչարիլէյհիմ մէյանընտա Ինկիլթէրրա տախի պուլունուպ , պու տէվլէթ նուֆուզ ու Թէէսիրինի պիթթիւն Իրան մէմալիքի իւզէրինէ եայմաղա չալըչըյօր ։ Ինկիլթէրրա Իրանլըլարըն Թէվէճճիւհաթընը գազանմաղա սայ իտուպ , բլանլարընը գուրմագտա վէ բէյտէրբէյ Իրանտա ախզուիթամասընա ճէսամէթ վէրմէքտէ տիր ։ Ինկիլիզ միսիոնարլարը՝ Սպահան , Համատան, Թէպրիզ վէ Ուրմիյատա քէմալը կէրմի իլէ նէշրը էֆքեար իտուպ , կէչէն սէնէ Իրանտա վուգու պուլան գըթլըգ էսնասընտա տա Ինկիլիզլէր խայլիտէն խալգըն Թէվէճճիւհիւնի գազանմըշլար տըր ։ Պիւթիւն գըչ Ինկիլիզլէր պինլէրճէ նուֆուսա էսվապէ էմմէք վէրմէքտէ իտիլէր։ Իրանտա եալընըզ Ինկիլիզ մալը սիւրիւլմէքտէ տիր . Կօլօսըն մուխպիրի՝ Իրանտա Ինկիլիզ նուֆուզունուն պու տէրէճէ Թէրագգի իթտիկինի Թարիֆ իթտիքտէն սօնրա , Բուսիանըն՝ Իրանտաքի մէնաֆիի հագգընտա կէօսթէրտիկի գայտըսըզլըղա Թէէսսիւֆ իթմէքտէ, վէ նուֆուզ ու Թէէսիրինի մէյտանա չըգարմասը Բուս հիւքիւմէթինէ նասիհաթ էյլէմէքտէ տիր ։

—

Սթամպօլտա նէչր օլունան Աբբէր նամ իրան կազէթասընտա օգունտուղընա կէօրէ , Սպահանտա Շահ Սիւլէյմանըն սէրայը Մէտրէսէի Հիւմայուն նամըյլա Մէքթէպէ Թահվիլ իտիլուպ , պունտա հէյէթ (աստեղնագիտութիւն) վէ հէնտէսէ վէ քիմիա (տարրալուծութիւն) վէ հիքմէթ (բնագիտութիւն) տէրսլէրի վէրիլէճէքմիչ ։

Թէհրանտան եինէ մէզքիւր կազէթայա եազըլտըղընա կէօրէ , Սամճալագ վէ Սաին Գալէտէ Քիւրտլէրին հիւճում ու Թէճավիւզաթտա պուլունմալարը զըմնընտա պիր եէնի օրտու Թէչքիլ օլունմուչ վէ օրտուի մեզքիւրէ Էմիր-Նիզամ գումանտան Թային օլունմուչ տըր ։

Վիէննա սէֆիրի Միրզա Նէրիման խան Թէհրանտան Վիէննայա ավտէթ իթմիչ տիր . Օրտուի մէզքիւրէ սիլահ վէ ֆիչէնք վէ Թիւֆէնք միւպայէասը իչիւն իրան հիւքիւմէթի Թարաֆընտան սէֆիրի միւչարիլէյհէ բարա վէրիլմիչ տիր։

Շահ Նասրէտտինին մախտումլարը Թէպրիզ վալիսի Սուլթան Մուզաֆֆէրէտտին Միրզա վէ Սպահան վալիսի Զըլլի Սուլթան՝ Թէհրանա չաղըրըլմըչլար տըր։

Շահ՝ չուրայի տէվլէթին իճթիմաընը մէն իթմիչ վէ Էմին իւլ Միւլք Մապէյն միւչիրլիկինէ , վէ միւսթէչար իւլ վիւզէրա Եուսուֆ խան՝ խօրասան էյալէթինին վալի մուավինլիկինէ Թային օլունմուչլար տըր ։

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Պունտան պէօյլէ Թիւրքիա իլէ Միւթթէհիտէի Ամէրիգա արասընտա տօղրուտան տօղրույա Թէլէկրաֆ մուխապէրաթը իճրա օլունմագ իչիւն իքի տէվլէթ Թէլէկրաֆ վէ բօսթա նէզարէթլէրի միեանընտա պիր մուվաֆագաթ հասըլ օլտուղունա տաիր կէչէն կիւն պիր հավատիս եազմըշ իտիք . Պու տէֆա իչիթտիկիմիզէ կէօրէ , իթթիհատ բօսթասը միւտիրի վիթալիս էֆէնտինին էսէրը իգտամաթը օլարագ Սթամպօլ իլէ Նիւ-Եօրգ արասընտա էվվէլքի կիւնտէն իթիպարէն տօղրուտան տօղրույա պիր բօսթա չանթասը տա Թաամթի օլունմաղա պաշլամըշ , վէ պու գարար տա՝ տիկէր Թէլէկրաֆ մուխապէրաթընըն գարարը կիպի, Միւթթէհիտէի Ամէրիգատաքի Օսմանլը սէֆիրի Արիսթարքի պէյին Թէվասսութը իլէ հուսուլէ կէլմիչ տիր ։

—

Մօսքովատան պա Թէլէկրաֆ խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ , Գարս էյալէթինտէն էհալինին Թիւրքիյա հիճրէթ իթմէսինէ սէպէպ նէ օլտուղունու Թահգիգ իթմէք իչիւն Բուսիա հիւքիւմէթի Գարս վալիսինէ էմր վէրմիչ տիր . Թահգիգաթը մէզքիւրէնին նէթայիճի պա բաբօրթօ մէրքէզը հիւքիւմէթէ Թէպլիղ օլունաճագ տըր ։

—

Հարէքէթը արզտան միւսապ օլան Զէյմէ չէհրի 'Թէմամըյլա խարապ օլտուղու կիւրիւլտիւ էթրաֆընտա տա 7 ատէտ քէօյ զիր ու զէպէր օլմուչ տըր ։ Պունլարըն քեաֆֆէսինտէ 8038 խանէ պուլունուպ , 5616սը եըգըլմըչ վէ եախօտ բէք զիյատէ զէտէլէնմիչ տիր ։ Անճագ իչպու Զէյմէ նահիյէսինտէ նուֆուսճա բէք չօգ զայիաթ օլմայըպ , 47,240 նուֆուստան 56 քիչի եըգընթը ալթընտա գալմըշ , վէ 200 քիչի տէ եարալանմըշ տըր։ Մէզքիւր խարապ օլան քէօյլէրին էքսէրիսինին էհալիսի Բում իտի ։

—

Անասըլ Իթալիալը օլան քէչչաֆը մէչհուր Ճէսսի բաշա ալաֆրանկա ապրիլին 30ընտա Սիւէյշտէ վէֆաթ իթմիչ տիր ։

—

Էտիրնէտէն խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ , Գարաղաճ սթասիօնընտան Էտիրնէնին Թա օրթասընտա պուլունան չարշըեա գատար պիր Թրամվայ վէ եինէ Էտիրնէ իլէ Գըրգ Քիլիսէ արասընտա պիր տէմիր եօլ ինշասը Թասավվուրը վար իմիչ ։

—

Ավստրիա վէլի ահտընըն իզտիվաճը միւնասէպէթիյլէ , էվվէլքի կիւն, Ավստրիա Թէպաասը օլուպ Տէրսաատէթտէ պուլունան Խըրվաթլարըն բէք չօղու՝ սէրքերտէլէրի իլէ պէրապէր վէ մուզիգալարըյլա Ավստրիա սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք , պէյանը մէսէրրէթ իթմիչ , վէ սէֆիր Պարօն տը

Գալիս Թարաֆընտան իւթիֆաթ. լա գապուլ օլունմուշլար տըր ։

Ընճագ մէրգում Խըրվաթլար՝ ունուտուլուպ տա պու գապու. լիյէթէ 24 սաաթ էվվէլ տավէթ օլունտուգլարը իչիւն պէյանը թէ. էսսիւֆէ պէրապէր, էկէր վագ. թինտէ տավէթ օլունայտը իտի, պին գատար Խըրվաթըն գաթար պազլայըպ սէֆարէթէ կէլէրէք, իզտիվաճը մէզգիւր հագգընտա պէյանը մէսէրրէթ իտէպիլէճէկլէ. նի սէֆիրէ արզ իթմիշլէր տիր ։

Իզտիվաճը մէզգիւր միւնասէ. պէթիյլէ սալը կիւնիւ Պէյօղլուն. տա Սանթ-Մարիա քիլիսէսինտէ Մօնսէնեօր Վանութէլլի Թարա. ֆընտան Գուտտասը չէրիֆ Թագ. տիս օլունսւղԱվմիրիա վէ Պէլճի. գա սէֆիրլէրիյլէ սէֆարէթ մէ. մէմուրլարը վէ պիր խայլի միւթէ. Թէպէրան հազըր պուլունմուշլար ։

—

Պրուսա վիլայէթինտէ Ապուլիօն նամ կէօլ ճիվարընտա Գրոմ մա. տէնինի իշլէտէն գումբանիանըն Բէշթասա միւպայէա իթտիկի Հէ. ․․․ նամ քիւչիւք վաբօր իլէ իքի տուպա պիր գաչ կիւնտէն պէրու լիմանըմըզտա պուլունուպ, պու հաֆթա Մարմարանըն Մա. հալըճ սէվահիլինէ տօղրու հարէ. քէթ իթմիշլէր տիր ։

—

Չէշմէ գազասընտա քէային Ա. լաչաթա գարիյէսինտէն ճաղըլան պիր մէքթուպա կէօրէ, հարա. քէթը արզտան զէլզէլէնէն մէզ. քիւր գարիյէտէ տօգմէօր վահան էֆէնտի իլէ Բաշիտ էֆէնտի բէք պէօյլէ խըրտմէթլէրտէ պուլուն. մուշլար տըր ։

—

Տիւնքի կիւն Օթամալըտա Սարը-նիւզլէնամ մահալլէ միւլքիյէ գայ. մագամլըը միւթէգաիտլէրինտէն իսմայիլ պէյին խանէսի զապըթա թարաֆընտան պասըլարագ, քէն. տիսի իլէ պէրապէր պազը զիֆր. մէթ էչեա զապըթա մէրքէզինէ կէօթիւրիւլմիւշ տիւր ։ Մումաի. լէյհ պիր սըրգաթ մատտէսինտէն տօլայը Թահթը մուհաքէմէտէ օ. տուզու հալտէ խուզինիւ կիզլէ. մէքտէ իմիշ ։

—

Տէօրթ սէնէ մուգատտէմ Պէ. յօղլունտա Բաղազ քէօբրիւսիւն. տէ էրմէնի միլլէթինտէն գաճմէ. ճի Մելգոնը գաթլ իլէ ֆիրար ի. տէն Խուանէլը խիւս նամ չախս տիւնքի կիւն տէրտէսթ օլուն. մուշ տըր ։

—

Մաճարըը Գօֆ նամ պիր տէ. լիգանլը քէնտի չօրպաճըըընըն գը. զըլյա 20,000 ֆիօրինի չալըպ ու սիրգաթ իտէրէք, Ամէրիգայա գաչմագ իւզրէ Ալէմանիանըն համ. պուրկ նամ իսքէլէսինտէն վաբօ. րա րաքիպ օլտուղու էսնատէ մա. հալլը մէզգիւր զապըթասը Թարա. ֆընտան սիւզ ու կիրիֆթ օլունա. րագ, աչըլյա մաչուգէ Թաթիլ հըֆզ Մաճարիսթանա իատէ օ. լունմուշլար տըր ։
Նէ' իւնսաֆսըզ ։

—

Տիւն սաաթ ալթը րատտէլէ. րինտէ ասաքիրը Շահանէ պինպա. չըլարընտան պիրի Պալըգ Բազարըն. տան կիթմէքտէ իքէն, Արնավուտ գըւաֆէթինտէ պիրիսի պինպաշը. նըն խապէրի օլմագսըզըն ճան Թարաֆտան գըլըճըը չէքիպ էթ. րաֆա սալլայարագ վէ ուզէրինէ հէլէնլէրի Թէհտիտ իտէրէք Պաղ. չէ Գարուսընա տօղրու գօշմաղա պաշլամըշ իսէ տէ, տէրհալ սաա. քիրը զապթիյէ վէ նիզամիյէ ռէ. Թիֆլէրի մէրգումը տէրտէսթ վէ ճէլինտէքի գըլըճը ալըգ իթմիշլէր տիր ։

—

Էրէքլի մատէնինին իսկէլէ վէ օճագլարը պէյնինտէ էմըը մու. խապէրաթը Թէսհիլ իչիւն Էրէքլի Թէլէկրաֆ մէրքէզինտէն Թա սօն օճագա գատար Թէլտիրէ իզ. Թիտար օլունմուշ օլան Թէլէկ. րաֆ խաթթը պու քէրրէ իւթմամ պուլումուշ տըր ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Լօնտրա 10 մայիս

Մէճլիսը մէպուսանտա Սըր Ու. օլֆ՝ Ֆրանսա տէվլէթինին Տէր. սաատէթ սէֆիրի Մ. Թիսօ Թա. րաֆընտան մայիս 7 Թարիխլէ Պապը Ալիյէ իթա օլունան նօթա. տան ինկիլթէրրա տէվլէթինին մալիւմաթը օլուպ օլմատըղընը վէ տէվլէթը միւշարիլէյհանըն խըրու. միւ աչիրէթինին Թէճաւիւզլէրինտէն սօնրա Թունուզտան չէքիլէճէյինէ տաիր Թաահհիւտիէն պիր վաատ օլուպ օլմատըղընը սիւ ալ իլէմիշ տիր ։ Պու սիւալէ ճէվապէն, խարիճիյէ միւսթէշարը Սըր Չարլզ Տիլք՝ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի Սըր Ու. օլֆըն պահս իթտիկի Թէպլիղնամէյի մահրիրէն ալմամըշ իսէ տէ, Ֆը. րանսա տէվլէթի Թունուսը ճէ. զայիրէ իլհագ իթմէք վէ զապթը մէմալիքի իլհամէքնիյէթինտէ օլմա. տըղը հագգընտա քէրրարէն Թէ. էմինաթը չիֆահիյէ վէրմիչ օլտու. ղունը խաթըրտա Թուլթմագ լա. զըմ կէլտիյինի, վէ Մ. Թիսօնըն մայիսըն 7ինճի կիւնիւ Պապը Ա. լիյէ վէրտիյի Նօթայա կէլինճէ, պու խապէրին սահիհ օլտուղունա իթիմատ իյլէմէք իւզրէ էսպապը լազըմէ մէվճուտ իսէ տէ, հիւքիւ. մէթին պու պապտա մայիւմաթը րէսմիյէսի օլմատըղընը իֆատէ իյ. լէմիշ տիր ։

Սըր Ուօլֆ՝ կէլէճէք ճումա կիւնիւ (եարըն), Թունուզըն պա. զը մէվգիի մուհիմմէի պահրի. յէսի Ֆրանսըզլար Թարաֆընտան իսթիլա օլունմամագ իւզրէ Մ. Կլատստօն Թարաֆընտան նէ՞ Թէ. տապիր իթթիխազ օլունաճաղընը սիւ ալ իյլէյէճէյինի իֆատէ իյլէ. միշ տիր ։ Մումաիլէյհին ֆիքրին. ճէ, պէօյլէ պիր իսթիլա Ինկիլ. Թէրրանըն Շարգ իլէ օլան մուա. մէլաթընա մուղայիր օլտուղուն. տան մաատա, Թունուզ վէ Թա. րապլուսը — Ղարպ էհալիսինին հուգուգը մէշրուէլէրինէ Թէճա. վիւզ իտիլմիշ օլաճագ տըր ։

(Պ․․ ․․․ կէլէն Բէլէկրաֆլար)

Սօֆիա 10 մայիս

Պու կիւն բրէնսին սէրայը էօ. նիւնտէ պէօյլէ պիր Նիւմայիշ վուգու պուլուպ, բրէնսը միւշա. րիւլէյհ մէսէրրէթը ազիմէ իլէ ալ. գըշլանմըշ տըր ։

Մէթրօբօլիտ՝ Թէրքը սալթա. նաթ Թասավվուրընտան վազ կէչ. մէսինի վէ Պուլկարիսթանը եւրոպ իւսթիւ պրագմամասընը էհալի նամընա բրէնսէ ըճա իթմիշ տիր ։

Բարիզ 11 մայիս

Ջանն օլունտուղունա կէօրէ, Թէքմինաթ աճնապիէսի եարըն Թունուզ Պէյինէ Թագտիմ օլու. նաճագ տըր ։

Պէրլին 11 մայիս

Ֆրանսանըն Տէրսաատէթ սէ. ֆիրի Մ. Թիսօ՝ ֆիւնուն ագա. տէմիասընա ազա ինթիխապ օլուն. մուշ տըր ։

(Սէֆիրի միւշարիլէյհ՝ Ալէմա. նիալը մէշհուր ճօղրաֆիա մուալ. լիմի Մ. Քիբէրթ վէ Մ. Մօմսէն իլէ պէրապէր Պէրլին տարուլֆ. Թիւնունա միւթէալլիգ պիր էսէրին Թէրճիմէ ու Թանզիմինէ մուավէ. նէթ իթմիշ օլտուղունտան, իշպու Թէմիյյիւզէ մազհար օլմըշ տըր ։)

Իսմաիլիէ 11 մայիս

Մայիս իպթիտասընտան 10ընա գատար Սիւվէյշ գանալընտան 82 սէֆինէ միւրուր իտուպ, հա. սըլաթը միւրուրիյէ 1,370,000 ֆը. րանգա պալիղ օլմուշ տըր ։

Աժանս Բիւռօ

Բէթէրսպուրկ 12 մայիս

Չար՝ միլլէթէ խիթապէն պիր պէյաննամէ Նէշր իտիպ, իխթի. լալ ու չուրիշի մէն իլէ ինզիպաթ ու ասայիշի Թէէսիս իչիւն վա. գը օլան Թէշէպպիւսինտէ քէն. տույէ մուավէնէթ իթմէսի իչիւն պէյաննամէի մէզգիւրտէ Թէպա. ասընա տավէթ օլունմուշ տըր ։

Լօնտրա 12 մայիս

Ջիրաաթ հէյէճանընտան վէ պուհրանըն սէպէպ օլտուղու ճինա. յէթլէրտէն տօլայը Իրլանտատա Թէվգիֆ օլունան էշխասըն մըգ. տարը կիւնտէն կիւնէ արթմագ. տա տըր ։

ԻԼԱՆԱԹ

ԷՎԳԱՖ

Էվգաֆը Հիւմայուն խազինէսի մահ. լուլաթ տաիրէսինտէ պէհէր կիւն միւ. զայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթիւ իւզ զիքր մահլուլաթըն քէյֆիյէ. թը միւզայէտէլէրի 97 սէնէսի մար. թընըն 9ընճը բազար իրթէսի կիւնիւն. տէն իթիպարէն սէնէյի մէրգումէ նի. սանընըն 10ընճը ․․․ կիւնէ տէկին պէշ. տէֆա իլան գըլընմըշ իտի ։ Միւտտէ. թը մէզգիւրէ գատար միւզայէտէ. լէրի իճրա օլունմուշ իսէ տէ, պէտէ. լը միւզայէտէլէրի գըյմէթը մուխամ. մինէլէրինէ Թէգարրուպ իթմէյիպ տուն ֆիյաթլէ գալմըշ օլտուղունտան, 97 սէնէսի նիսանըն 27նճի բազար իրթէ. սի կիւնինտէն իթիպարէն սէնէյի մէր. գումէ մայիսըն ․․․ կիւնիւ բազար իր. թէսի կիւնիւ ․․․ գատար Թէք. րար միւզայէտէլէրի իճրա գըլընաճա. ղընտան Թալիպ օլանլարըն էյամը մէզ. քիւրէտէ էնճիւմէնը խազինէյէ կէլմէ. լէրի պէշլինճի տէֆա օլարագ իլան վէ իխթար գըլընըր ։

․․26․․10000․․6000, (1) Ալաճա Համմամ գուրպինտէ Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ քէաին 20 զըրա արսատա մէպնի Ֆէվգինտէ պիր օտայը միւշթէմիլ չէհրի 300 զըր. քիրալը ախշապ պիր պապ խըլէճի տիւքքեանընըն սիւլիւս հիսսէսի ։ (6)

․․24․․10000․․6000, Ալաճա Համմամ գուրպինտէ Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ քեաին 20 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 250 զըր. քիրալը Ֆէվգինտէ պիր պապ օտայը միւշթէմիլ քէարկիր պիր պապ նալըն. ճը տիւքքեանընըն սիւլիւս հիսսէսի ։ (6)

․․30 վէ 32․․30000․․14450․․ Թէթէնճիլէր պազըրընտա Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Սապունճու խանը ճատտէսինտէ քեաին 240 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 600 զըր. քիրալը ֆէվգինտէ իւչ պապ օտայը միւշթէմիլ պիր պապ մաղազա. նըն սիւլիւս հիսսէսի ։ (6)

․․13․․15000․․7550, Ալաճա Համմամ գուրպինտէ Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Ալաճա Համ. մամ չարշըսընտա քեաին 200 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 500 զըր. քի. րալը 1 մահզէն վէ 1 գույու վէ 1 պապ օտայը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մարանկօզ տիւքքեանընըն սիւ. լիւս հիսսէսի ։ (6)

․․51․․7500․․4500, Մահալ. լէի մէզքիւրէտէ Սապունճու խանը ճատտէսինտէ քեաին 50 զըրա արսա. տա մէպնի չէհրի 4 ատէտ լիրայի Օս. մանի քիրալը պիր պապ լիւլէճի տիւք. քեանընըն սիւլիւս հիսսէ միւլքիւ իլէ սիւտիւս հիսսէ կէտիկի ։ (6)

․․118․․6000․․3000, Թահթա. գալէտէ Խօճա Համզա Ուզուն չարշը ճատտէսինտէ 80 զըրա արսատա մէպ. նի ֆէվգինտէ պիր օտայը միւշթէմիլ սէնէվի 3500 զըր. քիրալը պիր պապ սէպզէվաթճը տիւքքեանընըն 120 աս. խէ իթիպարիլէ 12 ասխէսի ։ (6)

․․10․․2334․․2200, Տըրօկման գուրպինտէ Թէրճէման—Եունուս մա. հալլէսինտէ Քէֆէլի սօգաղընտա քեա. ին 180 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 գույու վէ 300 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլին սիւ. լիւս հիսսէսի ։ (5)

․․11․․4000․․2500, Ալաճա Համմամ գուրպինտէ Չէլէպի օղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Թախթագա. լէ ճատտէսինտէ 25 զըրա արսատա մէպնի չէհրի 120 զըրուշ քիրալը ախ. շապ պիր պապ քէաղըտճը տիւքքեա. նընըն սիւլիւս հիսսէսի ։ (6)

․․57․․17000․․12400, Գասըմ Ալի գուրպինտէ Իմամ Ալի Նամը տի. կէր Նալը-Մէսճիտ մահալլէսինտէ Ա. զըզլէ ճատտէսինտէ 50 զըրա արսա. տա մէպնի ֆէվգինտէ պիր օտայը միւշթէմիլ չէհրի 6 ատէտ մէճիտիյէ քի. րալը քէարկիր պիր պապ պասմաճը տիւքքեանը ։ (6)

․․6․․1750․․900, Զարչէնպիճ գուրպինտէ Պէհլիվէզ մահալլէսինտէ օրթա սօգաղընտա 55 զըրա արսատա մէպնի 1 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 30 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի ։ (5)

․․5․․4500․․7650, Ագսէրայ. տա Կատէպա Հիւսէյին աղա մահալ. լէսինտէ Կիւմիւշլիանէ սօգաղընտա քեաին 60 զըրա արսատա մէպնի 2 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 20 զըրա աւլուըը միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ ։ (5)

․․15․․2500․․1050, Էյիւպ-Զա. րու գուրպինտէ Աւճը պէյ մահալլէ. սինտէ Թիւրպէ սօգաղընտա 60 զըրա արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 20 զըրա պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 100 զըր. քիրալը պիր պապ մէնզիլին րուպ հիսսէսի ։ (6)

․․5․․6400․․2500, Գալաթա. տա ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Թէր. պիյէն 150 զըրա չէհրի 500 զըր. քի. րալը քէարկիր պիր պապ պէրպէր վէ իթթիսալինտէ 9 պապ օտալարըն 120 սէհիմտէն 8 սէհիմի ։ (5)

․․115․․6000․․5945, Զէնկէլ գարխէսինտէ վէ ճատտէսինտէ Թէր. պիէն 56 զըրա արսատա մէպնի 28 զըրա պաղչէ վէ չէհրի 100 զըր. քի. րալը ախշապ պիր պապ պէրպէր տիւք. քեանընըն նըսֆ հիսսէսի ։ (5)

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտա, իւք հիզատաքի պուլունան րագգամլար մահլուլաթըն նումէրօլարընը, վէ ի. քինճի հիզատաքիլէր լիրայի Օսմանի 100 զըրուշտան օլարագ գըյմէթը մուխամմինէլէրինի վէ իւչիւնճիւ հի. զատաքիլէր պէտէլը միւզայէտէլէրի. նի պիլտիրմէքտէ տիրլէր ։

Բէզալիք ճիւմլէլէրին սօնլարընտա ․․․ իչինտէքի րագգամլար մէզ. քիւր էպնիյէլէրին գաչար սէֆա ի. լան օլունտուղլարընը միւպէյյին տիր ։

ՏՕՔԹԷՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթօրու միւմայիլէյհ, սապըգը վէճհ իւզրէ, Խալըճըզ Ֆրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումում ա. լէաթը Թէնասիւլիյէէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ խոտար եօլլարընա, ումում տէ. րի իլլէթլէրինէ տայիր խաստա. լըգլարա տիւչար օլանլարըն էմ. րի Թէտավիլէրի իչիւն, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն օնա գատար, Գալաթա գարուսընտա Համիտիյէ Թիւրպէսի սըրրասընտա վագը 32 Նումերօլու Սինապեան Վիշէնէֆ. էճզախանէսինտէ, վէ բազար կիւնլէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ Աղաճը ճատտէսինտէ վա. գը 27 Նումերօլու քէնտի խա. նէսինտէ, քէյֆիյէթլէրի գապուլ իթմէքտէ տիր ։ 10—2

ԷՊՆԻՑԷ ԷՇՀԱՍԸՆԱ ՏԱԻՐ

ՊԷՕՑԻՒՔ ՏԷՔՕԶԻՒՕ

107 ՄՕՄՀԱՆԷ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ 107

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՌԻ

վէ

Ժ. ԲԷԼԹԱՆ

Շու աթիտէքի պէօյլէ ֆապ. րիգալարըն վէքիլի ։

Արնօ Էլմիէն—Մօբիլէ․․․ Թուզ. լա վէ քիրէմիտ վէ սագսը վէ սաիրէ ։

Լօնկ Ֆիս Էնէ—Մօբիլէ Թաշը սէրթ վէ եումուշագ ։

Պէ Լիւգ է Գօմբանի—Կըընօզ. ․․․ Բօթիյան չիմէնթօսու վէ սա. յէթիին ։

Շարլը Սիգար—Մօբիլէ․․․ Պօ. րու, քիւնէ վէ էմալի ։

Պէրնար Օպէր—Մօբիլէ․․․ պաս. կիւլ վէ սաիր մէքրապլէր ։

Մէզքիւր մաղազատա կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք Թօպտան օլմագ իւզրէ սըբարըշ գապուլ օլունմագտա տըր ։

Պալատէ վիքը օլունան էչեաի միւթէնէվվիատան պաշգա, մէզ. քիւր մաղազատա էպնիյէյէ տա. իր էչեաի սաիրէ մէվճուտ Թրիէս. Թէ Թաշլարը, Իթալիա մէրմէրլէ. րի, Մալթա Թաշլարը, տէմիր քիրիշլէր վէ պունլարա միւմասիլ էպնիյէյէ միւթէալլիգ էչեա վէ լէվազըմաթը սաիրէ մէվճուտ օ. լուպ, կէրէք բարչա բարչա վէ կէրէք Թօպտան էհվէն ֆիաթ. լարլա սաթըլմագտա տըր ։

ՍՊԻՐԻՏՕՆ ԳԱԲՌԻ
վէ
Ժ. ԲԷԼԹԱՆ

1881 ֆիպր. 3

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա, 11 Մայիս	
Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	102-3/8
Օսմ. էսհամը աչըլտը	16-5/8
» » գաբանըշ	16-1/8
Իսթիգրազ 65	17-3/4
» 69	17-5/8
» 71	78-3/4
» 72	30-
» 73	17-1/8
Օսմանլը պանգասը	16-1/2
Մըսըր տուլունպ. մուէթա հըտ	77-1/2
» իմթիյազը	95-
Րուսիա իսթիգրազը	98-1/4
Գամպիօ Բարիզ 6 այ վատէ	-
Բարիզ, 11 Մայիս	
Ֆրանսա. էսհ. 3 % Ֆր.	85 95
» » 5 գրօնսուզ	120-05
Օսմ էսհամը աչըլտը	16 85
» » գաբանըշ	16-82
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	89-
» 69	88-
» 73	86-
Մըսըր ֆօնս. մուէթա հըտ	392-50
Գրէտի Լիօնէ	887 50
Օսմանլը պանգասը	673 75
Րումէլի շըմէնտօֆէրի	61-75
Իթալիա էսհամը	90 60
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-25
Վիէննա, 11 Մայիս	
Աճիօ ֆիօրին	-
Րումէլի շըմէնտօֆէրի	28-50

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Են. ․․․ տէվէ ․․․	18 09
Գու ․․․ աչըլտը	18-07
Իսթիգ. 63 (Մուրթօն) 6 % Ֆ.	86 50
» 65 » 6 % Ֆ.	88 50
» 69 (Բէնար) 6	88-
» 72 (Պօնտուլ Թրէզօր)	29-12
» 73 6 % Ֆ.	84
Րումէլի շըմէնտօֆէր 3	59 75
Ազիզ ․․․	օօ
Րըբօր Դէր	42-
Համպէրէր »	45-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	5 36
Օտտօմանլը պանգասը	10-12
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5- 8
Թրամվայ	3 70

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զըրշտան		Ղչ. Փր
Պէյազ Մէճիտիյէ ֆարգը		107 33
Մէթալիք	»	206
Պէշլիք	»	211-10
Ալթըլըգ	»	126-30
Պագըր	»	660-
Գայմէ	»	960-
Ինկիլիզ լիրասը		109-32
Ֆրանսըզ ալթունու		87-20
Ֆօլ		90-02
Գրիմիգ ալթունու		51-25
Գուրուշ գայմէսի		8-86

ԺՕԶԷՖ ՊՕՆԻՖԷ

ՏԻՇ ՀԷՔԻՄԻ

Շէհրիմիզտէ եօթ էտէն պէրու մուքիմ պուլունան զիւրտէ վա. գըֆ իմզա Ժօզէֆ Պօնիֆէ պիր չօգ միւշթէրիլէրիյլէ պիլճիւմլէ Տէրսաատէթ էհալիսինէ քէնտիսինին նագըլը մէքեան իլէ կէլիպ քէօբրիւ գարշըսընտա քեաին Էմին էօնինտէ 32 Նումէրօլու խա. նէյէ նագլ իթտիյինի իլան իտէր ։

Բարիզ իլէ Լօնտրանըն միւքէմմէլ ֆապրիգալարընտան կէլմէ վէսաիթ իլէ ամէլիյաթըն էմըը Թէսհիլի զըմնընտա, տիշճիւք սէնաաթըն իքմալ իթմիշ օլտուղու պիլճիւմլէ ալաթ վէ էտէվաթ պուլունմագտա տըր ։

Օնտան մաատա քէնտիսի պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու տիշճի. լիք սէնաաթընտա Թէճրիւպէլէր կէօրմիւշ վէ էրպէթի իսթիմալ օլունուպ ․․․ չիւրիւկ ․․․ տիշլէրին Թամիրինի վէ ․․․ տիշլէրին ․․․ իչիւն զայէթ սաատէ պիր ուսուլ գուլլանա. րագ, տիշլէր մահալլէրինէ վազ ․․․ սօնրա, Թէնէֆ. ֆիւս վասըթասըյլա տուրտուրմասընը Թէահհիւտ իտէր, վէ խա. թըրմալ իտէճէյի մէվատտըն զայէթ գավի վէ ալա ճինսինտէն օլա. ճաղընը պէյան իտէր ։

Իճրա իտէճէյի ամէլիյաթ էսմանընը՝ Թէճրիւպէ օլունտուգ. տան սօնրա Թալէպ իտէճէյինի, վէ տիչ աղըրընա միւպթէլա օ. լան զէվաթըն քէնտիսինէ միւրաճաաթլա պալատէ մէզքիւր մա. հալլը Թագտիմլէրինէ Թէշրիֆէ րաղպէթ պույուրաճագլարը իւմիտ իյ. լէր ։

ԺՕԶԷՖ ՊՕՆԻՖԷ
ՏԻՇ ՀԷՔԻՄԻ

Օթամալօլ քեօբրիւսիւնիւն գարշըսընտա Էմին էօնիւնտէ քեա. ին 32 Նումերօլու խանէ ։

Ճումա կիւնլէրի սապահլայըն սաաթ տօգուզտան էօյլէյէ գատար Թուգարայա մէճճանէն պագաճագ տըր ։

ԵԷՆԻ ՏՈՒԽԱՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ՏԻՄՈԹԷՕՍ ՃԱՀԻԵՆ ՎԷ ԳՈՄՊԱՆԵԱՍԸ

Նօ 198 ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՊԷՕՑԻՒՔ ՃԱՏՏԷՍԷ Նօ 198

Տիմոթէօս Շահինի վէ գումբանիասը նամը իլէ միւճէտտէտէն քիւ. շատ իթմիշ օլտուղումուզ տուխան ֆապրիգասընտա եէնիճէ գօգու. լու տուխանլըըընտէն Թիւթիւն վէ սիկարա Թէրթիպ վէ իմալ օլուն. տուղու վէ տուխանլըը մէմալիքը մահրուսէնին էն ալա Թիւթիւն հասըլ էյլէյէն մահալլէրինտէն տօղրուտան տօղրուեա ճէլպ վէ միւ. պաաեա էյլէտիկիմիզ վէ պու զէնաաթտա պիր չօգ սէնէլէրտէն պէրու ․․․ Թէճրիւպէլի իթ. միշ օլտուղումուզ ․․․ ․․․

Թիւթիւնլէրին Թէրթիպինտէ ․․․ ․․․ ․․․ ․․․ պիր իւսուլ ․․․ ․․․ ․․․ ․․․ ․․․ ․․․ 18 ինճի Թարիխի ․․․ իլան օլունուր ։

ՔԷՕԲՐԻՒ ՊԱՇԸՆՏԱ ԷՄԻՆ ԷՕՆԻՒՆՏԷ ՎԱԼԻՏԷ ԽԱՆԸՆՏԱ ՎԱԳԸ

Բ. ԲԷՐՎԱՆԷ ՎԷ Ն. ԱԼԷՔՍԻԱՏԻՍԻՆ

ՏՕՒԽԱՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

Իմթիյազլը տուխան ֆապրիգալարընըն Թէշքիլինտէն պէրու Մ. Բա. նաեօթի Բէրվանէ վէ Նիգօլա Ալէքսիատիսին՝ ֆիյաթճա էհվէնլիյէթտէն, վէ կէրէք Թիւթիւնճէ նէֆասէթտէն տօլայը Թէվէճճիւհիւ ամմէյի գա. զանարագ, միւշթէրիլէրի Թէզայիւտ իթմէքտէ տիր ։ Թիւթիւնլէրտէ մուզիրրը սըհհէթ օլան Նիքօթին ․․․ խիթիմալ օլունմայուպ, չիւպ. հէ իտէն վար իսէ, կէրէք պիզզաթ վէ կէրէք Բուսումաթ մէմուրլա. րընտան պիրիսինէ ․․․ ․․․ ․․․ ․․․ ․․․ մէյտանա ․․․ ․․․ մէյտանա օլունուր ․․․ ․․․ ․․․ ․․․ Թէճրիւպէլէրին նէթիճէսինի կազէթալարլա վէ ֆապրիգաճըլարըն միւսարիֆի իլէ իլանա մէյտանա օլաճաղընը, ֆապ. րիգա սահիպլէրի իլան իտէյօրլար ։ Մէզքիւր ֆապրիգայա միւրաճաաթ իտէնլէր պու անէ տէկին մէյտանա օլունուգլարը կիպի, պունտան պէօյ. լէ տէ կէրէք սիբարիշաթըն սիւրաթը իճրասը վէ կէրէք ամէլիյաթ խուս. սուսընտա տըգգաթ վէ իթթինատան տօլայը մէյտանա օլաճագլարըն. տան պաշգա, իչպու չէհրը մարաը իպթիտասընտան իթիպարէն խա. լիս վէ էն ալա նէվինտէն կէօպէք Թիւթիւնիւ իմալ վէ Թագտիմ օլու. նաճագ տըր ։

Տէվէթը Օսմանիյէ Թարաֆընտան վէրիլէն իմթիյազ միւճիպինճէ, մէ. մալիքի էճնէպիյէտէն վուգու պուլաճագ սիբարիշաթտան մահալը սար. ֆը իչիւն պանտրօլ րուսումու օլան եւիզաէ օթուզու Թէնզիլ օլունա. ճագ տըր ։

ՕԹԷԼ ՏԸ ԲՐԻՆՔԻԲՕ

ՊԷՕՑԻՒՔ ԱՏԱՏԱ ԻՍՄԷԼԷ ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ

Մ. Ն. ԵՕԱՆՆԻՏԻՍԻՆ

ԻՍԹԻՃԱՐ ԻԹՏԻՅԻ ՕԹԷԼ

Մէզքիւր օթէլին մէվգի վէ նէզարէթի բէք կիւզէլ օլուպ, տախի. լի ինթիզամ ու բագըթթասը տա մաթլուպա մուվաֆըգ պիր տէրէճէ. տէ պուլունմագտա տըր ։